

MEMÒRIA SOBRE L'ADQUISICIÓ D'UNA SELECCIÓ DE 7 FOTOGRAFIES DE LA SÈRIE *ELS ULLS ATURATS*, DE L'ARTISTA MANEL ESCLUSA, REALITZADES L'ANY 1978, DINTRE DEL PLA NACIONAL DE FOTOGRAFIA

El senyor Manel Esclusa Canals, ha ofert al Departament de Cultura la selecció següent:

Objecte: Fotografia.

Títol: *Els ulls aturats*

Autor: Manel Esclusa

Datació: 1978

Tècnica: Gelatino bromur de plata sobre paper baritat, amb viratge sèpia per sulfuració.

Mesures: 15 × 22,50 cm

Edició: 01 / 15 (Còpia *vintage*)

Signades

Historia i context de l'obra

La sèrie *Els ulls aturats*, fou realitzada l'any 1978 per Manel Esclusa i corresponen a la primera edició que es va exposar a la Galeria Fotomania de Barcelona l'any 1978.

Manel Esclusa (Vic, 1952) s'inicia en la fotografia als vuit anys i treballa a l'estudi fotogràfic del seu pare entre 1966 i 1972. El 1973 realitza la seva primera exposició a la Sala Aixelà de Barcelona i, l'any següent, rep una Beca de Fotografia de la Dotació d'Art Castellbach.

El 1976 funda, juntament amb Pere Formiguera, Rafael Navarro i Joan Fontcuberta, el grup Alabern, que reivindica la fotografia com a disciplina artística. La seva trajectòria ha estat reconeguda amb nombroses exposicions individuals i col·lectives, tant a nivell nacional com internacional, i la seva obra ha contribuït de manera significativa a la consolidació de la fotografia d'autor a Catalunya.

Aquesta sèrie marca un punt d'inflexió significatiu a l'obra de Manel Esclusa; la sèrie neix amb la intenció de ser una reflexió sobre la simbologia de la mirada, però la influència d'una llarga malaltia que l'afecta en aquest període tenyeix

d'una empremta metafísica el treball i hi afegeix una mena de declaració final de principis. Els escenaris, la posada en escena, així com la llum gairebé irreal, que creen atmosferes inquietants, doten el conjunt d'una atractiva personalitat que va ser imitada per no pocs dels que llavors coquetejaven amb la fotografia.

Esclusa controla cadascun dels detalls que poden complir una funció simbòlica: els ulls tapats –un recurs que es repeteix en moltes imatges– tenen una doble lectura; des del simbolisme religiós la pèrdua de la visió és accedir a un estat d'espiritualitat, però també pot ser una al·lucinió a la mort (als condemnats a mort els embenen els ulls). De fet, la sèrie conté referències a esdeveniments polítics que van commocionar la societat quatre anys abans: l'execució de diversos activistes els mesos previs a la mort del general Franco. Esclusa, com molts dels seus contemporanis, necessita afirmar la seva ideologia antifeixista, però més enllà de la urgència per incloure aquestes denúncies es fa evident la necessitat de subratllar la presència latent de la mort –de la seva mort; allò que Vilem Flusser anomena “codificar el concepte que el fotògraf té del món, transformant aquests conceptes en imatges”.

L'elecció del simbolisme no és doncs accidental, encara menys si atenem a la definició que dóna el filòsof hindú Ananda K. Coomaraswamy: “El simbolisme és l'art de pensar en imatges”. reflexiona sobre el simbolisme de la mirada, explorant com els ulls —portes d'entrada a l'interior de l'ànima— es perfilen en situacions que enfronten l'individu a la fragilitat, la malaltia o la mort, tot projectant una incertesa carregada de records i emocions. Els ulls aturats reflecteixen moments en què la consciència es deté davant l'inesperat, l'angoixa o la memòria. És una mirada que transcendeix la superficialitat i es fa interrogativa.

L'interès d'aquesta obra rau en la incorporació de còpies d'època d'una sèrie clau dins la producció fotogràfica catalana de la dècada de 1970. *Els ulls aturats* constitueix un conjunt coherent des del punt de vista formal, tècnic i cronològic, i permet documentar un moment rellevant en l'evolució de la fotografia com a pràctica artística a Catalunya.

La seva incorporació a la Col·lecció Nacional de Fotografia contribueix a reforçar la representació de la fotografia d'autor del període i a completar el relat del desenvolupament de la fotografia catalana contemporània dins del fons públic.

Atès l'interès del conjunt, es creu convenient adquirir-lo per tal que passi a formar part del fons patrimonial de la Generalitat de Catalunya. L'adquisició compta amb

l'informe favorable de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya, així com el seu preu, que es pot considerar del tot raonable.

Fitxa tècnica de les obres

Títol: *Els ulls aturats*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

Títol: *La mirada del cavall*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

Títol: *Miratge*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

Títol: *Lacustre*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

Títol: *Ambrosía*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

Títol: *La vista clavada*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

Títol: *Atzar inmòvil*

Data: 1978

Autor: Manel Esclusa

Tècnica: Gelatino bromur de plata,
paper barita - viratge sèpia per sulfuració

Format: 15 x 22,5 cm.

Signada: Si

Edició: 01 / 15 (Copia *vintage*)

